

**Examenul național de bacalaureat 2021**  
**Proba E. d)**  
**Filosofie**

**Simulare**

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece pont din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

**I TÉTEL**

**(30 pont)**

Írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Az a filozófiai kifejezés, amelyet L. Blaga az emberi lét értelmének megragadására használ:
  - a. boldog élet
  - b. alkotói sors
  - c. önmegvalósítás
  - d. egzisztenciális abszurdum
2. Az a terület, amelyhez a szűk értelemben vett, Mi a jó és mi a rossz? kérdésfelvetés tartozik:
  - a. a politikafilozófia
  - b. az erkölcs
  - c. az esztétika
  - d. a kultúrafilozófia
3. Az alkalmazott etika sajátos kérdésköréhez tartozik:
  - a. az abortusz
  - b. az idő múlása
  - c. a lét értelme
  - d. a folyamatos változás
4. Az a politikai rendszer, amelynek egyik értéke a társadalompolitikai szabadság:
  - a. megosztott
  - b. önkényuralmi
  - c. demokratikus
  - d. totalitárius
5. J. P. Sartre szerint az emberi létezés:
  - a. megelőzi az esszenciát
  - b. értelemmel telített
  - c. az esszencia által megelőzött
  - d. a szabadsággal nem társítható
6. A társadalomban, a másokkal való együttélés feltételezi az egyéni szabadság társítását:
  - a. a társadalompolitikai felelősséggel
  - b. az etikai értékekkel
  - c. az esztétikai értékekkel
  - d. az abszolút jóval
7. Azok az elméletek, amelyeknek gyakorlati ellenpárja az alkalmazott etika:
  - a. az erkölcsi elméletek
  - b. a politikai elméletek
  - c. a gnoszteológiai elméletek
  - d. az ontológiai elméletek
8. Egy demokratikus társadalomban az emberi szabadság korlátozása megengedett, ha:
  - a. a politikai hatalom növelését szolgálja
  - b. az állam hatalmának növelésére irányul
  - c. megakadályozza mások szabadságának megsértését
  - d. megkísérli leigázni a polgárait

9. Imm. Kant szerint, az erkölcs alapja, mint objektív, egyetemes és szükséges elv:
- a legnagyobb boldogság elve
  - a hasznosság elve
  - a kategorikus imperativus
  - a legfelsőbb boldogság

10. A szabad akarat jelentése:
- az ember abszolút szabadságának érvényesülése
  - a korlátozások teljes hiánya
  - több lehetőség közül való választás szabadsága
  - kizárólag önmagának való engedelmeskedés szabadsága

**II. TÉTEL (30 pont)**

A. A baloldali oszlopban az erkölcsfilozófia sajátos fogalmai vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz kijelentések. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

- |                       |   |
|-----------------------|---|
| a. deontológiai etika | 1. Azt állítja, hogy egy cselekedetnek akkor van erkölcsi értéke, ha ezt olyan szabályzó elvek vezérlik, amelyek biztosítják szükségszerűségét és egyetemességét. |
| b. hedonista etika    | 2. A boldogságot önmagáért választott célként értelmezi, olyan célként, amelyet csak az erény gyakorlása által érhetünk el.                                       |
| c. alkalmazott etika  | 3. Konkrét tettek elemzéséből, vagy egy bizonyos magatartást meghatározó erkölcsi elvek azonosítása alapján következtet erkölcsi elvekre.                         |
| d. eudaimonista etika | 4. Az erkölcsi elveket általános cselekedetek elemzéséből vezeti le.  |
|                       | 5. Azt állítja, hogy egy cselekedet erkölcsi értékét az örömszerzés határozza meg.  |

**16 pont**

B. Érveljen, körülbelül 10 sor terjedelemben azon tézis mellett vagy ellen, mely szerint *az ember számára a legfőbb jót az öröm jelenti!*

**8 pont**

C. Konkrét példával mutasson rá az egyéni szabadság szerepére/jelentőségére!

**6 pont**

**III. TÉTEL (30 pont)**

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szövegrészt:

*Az emberek el kellene gondolkodjanak azon a három dologon, amit magukban felfedeznek. Ez a három dolog nem azonos a Szentháromsággal, de megemlítem őket, hogy az emberek kutassák, mennyire különböznek egymástól. A három dolog, amelyről beszélek: létezés, megismerés, akarat. Én vagyok, én megismerem, én akarok. Olyan lény vagyok, amely megismer és akar; én tudom, hogy vagyok és akarok; én akarok lenni és megismerni. Ebben a háromban az élet elválaszthatatlan egységes élet, egységes lélek, egységes lényeg; s noha e három dolog elválaszthatatlan, mégis nagyon különböznek.*

(Szent Ágoston, Vallomások)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- Nevezze meg azt a filozófiai szemléletet, amelyre a fenti szöveg utal! **4 pont**
- Mutasson rá, körülbelül fél oldal terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos filozófiai értelmükben használja a *belső ember* és a *külső ember* fogalmak közötti összefüggésre! **10 pont**
- Fogalmazza meg személyes véleményét a szövegben szereplő filozófiai felfogás időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**

B. Tudva, hogy Arisztotelész szerint a javak elosztása, az illető területen relevánsnak számító, érdem szerint kell történni:

- Érveljen, körülbelül öt sorban a fenti filozófiai gondolat/tézis mellett! **6 pont**
- Példázza egyik lehetőségét annak, ahogyan a procedurális igazságosság megvalósítható egy demokratikus társadalomban! **4 pont**